

Göygöl rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsi
S. Vurğun adına MKS.

Şair, jurnalist Qamər
Quluyevanın anadan olmasının
70 illiyi münasibəti ilə

“Aman ovçu vurma məni”

(metodik vəsait)

GÖYGÖL — 2009

Buraxılışına məsul və ixtisas redaktoru: İ. İ.Əliyeva.

Tərtib tədani: İ.Sadıqova.

Kompüter dizaynı və yığımı: R.Yusifov, A.Həbibova.

ÖN SÖZ

Kitabxanaçılarımıza təqdim etdiyimiz metodik vəsaitdə əsas məqsədimiz Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında özünəməxsus xidmətləri olan Qəmər Quluyevanın həyat və yaradıcılıq irsini oxuculara yaxından tanış etməkdir.

Metodik vəsaitdə verilmiş tədbir formalarından istifadə etməklə kitabxanaçılar şairənin əsərlərini oxucular arasında təbliğ etsin.

Metodik vəsait şöbə , kitabxana-filial və məktəb kitabxanaçıları üçün nəzərdə tutulmuşdur.

Vəsait dörd bölmədən ibarətdir.

I-ci bölmədə- həyat və yaradıcılığı.

II-ci bölmədə -faktlar və rəqəmlər xronoloji ardıcılıqla.

III-cü bölmədə-Q. Quluyevanın ədəbi irsinin kitabxanalarda təbliği.

IV-cü bölmədə əsərləri və tövsiyə olunan ədəbiyyat.

- I - HƏYAT VƏ YARADICILIĞI

Qəmər Məhərrəm qızı Quliyeva – jurnalist – şair, 1993- cü ildən Yazıcılar Birliyinin üzvü.

1939 – cu il dekabrın 10- da Ermənistanın Vedi rayonunda Qaraxaç kəndində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini doğma kəndində almışdır (1947- 1950). Ellikcə Ermənistandan köçürüldükdən sonra ailəlikcə Salyanda, sonra da Göygöl rayonunda yaşamışlar. Ona görə də yediillik təhsili Salyan rayonunun Parca-Xalac kənd məktəbində, orta təhsili isə Göygöl rayonu 3 sayılı orta məktəbində almışdır (1957). ADU-nun filalogiya fakültəsinin jurnalistika şöbəsini bitirmişdir (1964). Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Komitəsinin satira və yumor redaksiyasında kicik redaktor (1965-1966), Göygöl rayon qəzetində zəhmətkeş məktubları şöbəsinin müdiri (1966-1970) işləmişdir. 1970-ci ildən Göygöl rayon qəzetində redaktor müavini vəzifəsində çalışmışdır. 1965-ci ildən bu günə kimi Göygöl şəhərində yaşayır, 20- ildən artıqdır ki, rayon qəzetinin redaktorudur.

Qəmər Quliyeva 40 ildən çoxdur ki, yaradıcılıqla məşğuldur. O, ilk şeirini 8 yaşında ürəyini göynədən vətən dərdinin qəmli notları altında yazmışdır. Şerin yaranmasını belə xatırlayır

1948-ci ilin baharı idi. Həyatımızdəki meyvə ağacları cicəkləmişdir. Bizi yurd yuvamızdan köçürüdülər, yəni deportasiya olunurduq.

Köcümüz yığılan zaman balaca ürəyim şiddətlə döyünürdü. Yaşım kiçik olsa da dərdimizin böyüklüyünü başa düşürdüm. Həsrətlə bağ-bağcamıza baxdım. Hündür ot tayasına çıxıb uca dağları son dəfə seyr edib, dərdimi onlara dedim.

ТЮВСИЙЯ OLUNAN ƏDƏBİYYAT.

1. Teymur Əhmədov. Azərbaycan yazıcıları. Bakı, “Önər” nəşriyyat, 1995.
2. Əmir Quliyev, Ayaz Quliyev. Türk oğlu,... 17-ci... hücumu hazır ol! Bakı, Adiloğlu, 2003.
3. Qəmər Quliyeva. Bağışla məni. Bakı, Günəş, 2006.

*Yemədik şaftalı, ərik.
Dağlar, niyə bizi qovdun?
Niyə yurddan köç edirik.
Dağlar, niyə bizi qovdun?*

Bax beləcə körpə Qəmər in balaca ürəyi vətən nisgili, el-oba həsrəti ilə yana-yana dərd qəm üstündə kökləndi. Alnındakı qırışlar, gözlərinə baxdıqca dərinləşən kədər məhs o illərin bəhrəsi idi. Ermənilər yalnız onun qəlbinə deyil, vücuduna da silinməz yara vurmuşdu. Bu hadisəni rayon ziyalı Qəmər xanımın qardaşı Əmir Quliyev belə xatırlayırdı.

“1948-ci ilin yayı idi. 9 yaşlı bacım Qəmər erməni qızı Seda ilə axşam İrəvandan gələn teatr tamaşasına baxmaq üçün kluba yollanır. Klubun qapısına toplaşan erməni “dığaları” “türkləri buraxmırıq”-deyə bağırırmışlar. Bu sözlərə məhəl qoymayan bacım içəri girmək istərkən, kolxoz sədrinin oğlu Samiq (Samvel) bacımın qolundan tutub var gücü ilə tullayır. Bundan sonra onurğa sütunu zədələndiyinə görə bacım şikəst oldu. Şair, jurnalist bacım Qəmər o,dövrü şərlərindən birində belə xatırlayır:

*Erməni zərbindən düşdüm yatağa,
Ağlaya bilmədim, gülə bilmədim.
Elə yarımcanlı qaldım dünyada,
Yaşaya bilmədim, ölə bilmədim!*

Deyirlər ki, Allah adildir, bir yandan bağlarsa, bir yandan açar. Erməni vəhşiliyinin nəticəsində sağlamlığını itirsədə, bacıma iti bir qələm, kişi qeyrəti, vətənpərvərlik-haqq- ədalət, insanpərvərlik vermişdir.”

40 ildən artıqdır ki, Azərbaycan mətbuatında gözəl publisist yazılarına, könuülləri oxşayan lirik şerlərinə rast gəldiyimiz Qəmər Quliyeva öz yaradıcılığında xalqının keçmişinə hörmətlə yanaşan, bu günü tərənnüm edən, sabahına nikbin baxan qələm sahiblərindəndir.

İllər keçdikcə Qəmər xanımın yaradıcılığına yeni məzmun gəldi. Ana vətənin -torpaq ətri, təbiət gözəllikləri onu özünə cəlb etdikcə o, bu gözəlliklərə bağlandı, öz zərif şerlərində onları vəsv etdi. Qəmər xanım Azərbaycan təbiətinə, onun hər bir canlısına, hər bir çiçəyinə könuül verib, onun əlvən ləçəklərinin pıçılısını duydu, onu şerinə gətirdi. Ona görə də zərif duyğular şairi kimi tanınan Qəmər pueziasından insanın ruhunu oxşayan çiçək ətri, yaz qoxusu gəlir.El, Vətən, torpaq gözəlliyinin tərənnümü Qəmər yaradıcılığında xüsusi yer tutur. “Kəndim”, “A dağlar”, “Bakı”, “El önündə”, “Kənd lövhəsi”, “Qonaq gəlib”, “Yaz ritmləri” və başqa şerlərində bu cəhət özünü aydın göstərir.

*Ağ örpək dağların başından düşür,
Çiçəklər çəmənə səssiz öpüşür,
Bənövşə nərgizi qucur, görüşür,
Bəstəkar küləklər çalır kaman, tar
Yurduma xoş gəldin bahar, ay bahar.*

Hələ tələbək illərindən zərif duyğulu şerlər yazan, bir az kövrək, bir az küskün şair yenə də nikbindir və insanları öz taleyi, qisməti ilə barışmağa çağırır.

*Həyatda saf, bütöv ürək olsam da,
Çəmənəsiz çiçək tək çətin yaşadım.
Eşqimdə nə qədər kövrək olsam da,
Həyatda sınımadım, mətin yaşadım.*

Bax beləcə şerli musiqili tədbirimizi sona çatdırdıq. Bəzən sevindik, bəzən kədərləndik, bəzən düşündük. Nə yaxşı ki, həyatımızda ömür yolu bizlərə örnək olacaq Qəmər xanım kimi insanlar var. Qəmər xanım, sizi bir daha səmimi qəlbədən təbrik edirik və sizə uzun ömür, can sağlığı arzulayırıq.

Bununlada jurnalist-şairə Qəmər xanım Quliyevanın anadan olmasının 70 illiyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecəmizi gözəl bir musiqi nömrəsi ilə sona çatdırırıq. Sağ olun.

MUSİQİ:

IB ƏSƏRLƏRİ

1. Ömrün səhifələri (Oçerklər). B., Gənclik, 1971.
2. Getmə, B., Yazıçı, 1983.
3. Aman ovçu, vurma məni, B., Yazıçı, 1991.
4. Qoyma bülbül ağlasın, B., Günəş, 1998.
5. Heydər Əliyev erasının birinci mərhələsi,
6. Bağışla məni, B., Günəş, 2006.

MUSIQİ:

Bir şəxsiyyət, bir yaradıcı insan kimi onun haqqında günlərlə danışmaq olar. Amma gəlin Qəmər xanımı daha yaxından tanıyan, rayonumuzun ziyalı, yubilyarımızın qardaşı Əmir müəllimə söz verək.

Onun indiyədək “Getmə”, “Aman ovçu, vurma məni”, “Qoyma bülbül ağlasın”, “Heydər Əliyev erasının birinci mərhələsi”, “Bağışla məni” adlı kitabları işıq üzü görüb.

Fəxrlə deyə bilərəm ki, 2006-cı ildə nəşr olunmuş “Bağışla məni” kitabının təqdimatını keçirmək mərkəzi kitabxanaya nəsib olmuşdur, əlbəttə ki, Göygöl rayon İcra Hakimiyyəti başçısı Arif Seyidovun təşəbbüsü və İcra Hakimiyyəti başçısının Təhsil, Səhiyyə və mədəniyyət işləri üzrə müavini Kəmalə xanım İbrahimovanın böyük səyi nəticəsində.

Bu gün isə Qəmər Quliyevanın anadan olmasının 70 illik yubileyinə həsr olunmuş ədəbi bədii gecəni böyük zövqlə, həvəslə keçirdirik.

MUSIQİ:

Əziz dinləyicilərimiz, hörmətli tədbir iştirakçıları, Qəmər xanımın həyat və yaradıcılığı ilə bacardığımız qədər sizləri tanış etdik. Əlbəttə belə zəngin ömrü 1,2 saata yerləşdirmək qeyri mümkündür. Sizi maraqlandıran suallar varsa buyurub verə bilərsiniz.

SUALLAR:

Əzizimiz, fəxrimiz, Qəmər xanım, indi söz sizindir. Buyurun, sizi dinləyirik.

Bəli yaşadığı ömrü bir çox kişilərə örnək kimi yaşadı, alnıaçıq, üzüağ. Özü dağlar kimi vüqarlı, başı zirvələr kimi uca, Tomris qeyrətli, Sara Xatun məharətli Qəmər xanim. Öz dərdi dağlar qədər olsa da ürəyində bir yaranın qaysağından dayanmadan qan axırdı. Vətən dərdi. Erməni tapdağı altında qalan Qarabağın nisgili, şəhid oğullarımızın narahat ruhlarının harayı. Əslində Qəmər xanım qəhrəman anadır. Analar şəhid olmuş balalarının dərdini o isə həm balaların həm də bala haraylayan anaların dərdini çəkir, şəhid analarının dili ilə şəhid olmuş balaları belə haraylayır.

*Layla çalsam, boş beşikdə toz ağlar
Könlümdə qış, çöldə bahar yaz ağlar.
Arxan ilə ana, oğul, qız ağlar
Mənim üçün olma daha nağıl hey...
Səsləyirəm de hardasan oğul hey...*

“Oxu bülbül” şerində Qarabağ dərdini xalqının sinəsinə vurulmuş bir ağır yara kimi mənalandırır. O müqəddəs torpaqların, Qarabağın yenidən öz sahibinə qayıdacağına əmin olduğunu bildirir.

*Qarabağı alan olmaz,
Doğru mətləb yalan olmaz,
Sənin qorxaq balan olmaz,
Azərbaycan – haqq ölkəsi.
Sarı bülbül, oxu görüm
Bir “Qarabağ şikəstəsi”.*

Qəmər zərif, kövrək duyğuların tərənnümçüsü kimi poeziyamıza xidmət edir, bəzən o kövrəkliyi süngüyə çevirərək “Nəyimə gərək axı, söz qoşan Qəmər olum, Allah

məni kişi et, döyüşdə əsgər olum”- deyə özünü Xankəndində döyüşçü kimi hiss etməklə oğullarımızı qəhrəmanlığa səsləyir.

Qəmər Quliyeva dövrəsində baş verənlərə laqeyd deyildir. O, bir sıra dəyərlərin əhəmiyyətini itirməsinə, haqqın ədalətin pozulmasına, mənəviyyatsız adamların vəzifəyə gəlib cəmiyyətdə fəsadlar yaratmasına dözə bilmir, öz şərlərində yeri gəldikcə onlara mənfi münasibətini bildirir. İctimaiyyətçidir. 90-cı illərdə azadlıq hərəkatının iştirakçısı olmuşdur. 1992-ci ildə Naxçıvana getmiş, Heydər Əliyevin qəbulunda olmuş, xalqın istək və arzularını ona çatdırmışdır. Ulu öndər Heydər Əliyevlə görüş zamanı Qəmər xanım

*“Xalqıma gərəkdir balta kişilər
Xalqa gərək deyil xalta kişilər.”*

Deyərək o qorxmaz insanı ikinci dəfə Bakıya hakimiyyətə dəvət etmişdir.

*Yağı düşmən kürkünə od salan kim?!
Bu dünyada həqiqət kim, yalan kim?!
Soruşsan ki, söylə, əziz balan kim?!
Deyəcəkdir 40 milyonluq bir başər.
Bu Heydərdir, bu Heydərdir, bu Heydər!*

Qəmər xanım Azərbaycan şerinin ən müxtəlif oynaq qəliblərində söz qoşan, nəğmə yazan, bu nəğmələri ilə yaxın-uzaq ellərdə tanınan şairdir. Onun bir çox şeri nəğməyə çevrilib dillərə düşüb.

*Lal, dinməz gölə bənzər,
Açılmaz gülə bənzər.
Bir başsız yelə bənzər,
Yar mənim sənsizliyim.*

*Yağı düşmən kürkünə od salan kim?!
Bu dünyada həqiqət kim, yalan kim?!
Soruşsan ki, həqiqət kim yalan kim?!
Deyəcəkdir; 40 milyonluq bir başər.
Bu Heydərdir, bu Heydərdir, bu Heydər!*

*Xalq yolunda, sağ solunda oyaqdır.
O, xalqına, xalqsa ona dayaqdır.
Günəş sönsə o, elə bir mayakdır
Şəfaqləri yerə yurda nur səpər,
Bu Heydərdir, bu Heydərdir, bu Heydər!*

Dünya qədər dolu ürəkli, Qəmər xanım, şərləriniz insanı düşündürür. Fikirləşirik torpaq dərdi, el dərdi, millət dərdi çəkirsiniz, siz qəhrəman anasınız. Analar bala dərdi, siz isə balalarından ayrı düşmüş anaların dərmini çəkirsiniz. Siz anaların anasısınız.

*Dünya boyda istəyirəm səni mən.
Qu yataqda bəsləyirəm səni mən
Darıxanda səsləyirəm səni mən.
Başım üstə qonan duman, dağıl hey...
Səsləyirəm de hardasan, oğul, hey...*

*Layla çalsam, boş beşikdə toz ağlar
Könlümdə qış, çöldə bahar yaz ağlar.
Arxan ilə ana, oğul, qız ağlar,
Mənim üçün olma daha nağıl, hey...
Səsləyirəm, de hardasan, oğul hey...*

Yenə sözü musiqiyə verək:

*Torpaq qərib örtüklü belə küskündür niyə?
Allah bu “niyə”lərin cavabını xoş eylə!*

*Qarabağ ocaq yerim ocağa şər atırlar
Arxamız dönən kimi, bizə xəncər atırlar.
Bulandırır çayları suya zəhər qatırlar
Allah mundar qonşunun gözlərini yaş eylə*

*Heç kəsin ocağından odu oğurlamırıq,
Müqəddəs, saf al qanı gəzdirən şah damarıq.
Qonşudan yox, hünərdən, qeyrətdən pay umarıq.
Allah! Mənim xalqımı olduğu tək baş eylə.*

MUSİQİ:

Yəqin ki, Sara xatun haqqında hər birinizin məlumatı var. Azərbaycanın ilk diplomat qadını. Nəyə görə Qəmər xanımı zəmanəmizin Sara xatunu adlandırmayaq. Axı 1992-ci ildə Azərbaycan qardaş qırğını ərəfəsində olarkən ümummillə liderimiz Heydər Əliyevi Bakıya dəvət etmək üçün axışan ziyalılardan içərisində Qəmər xanım da var idi. Heydər Əliyevlə görüş zamanı Qəmər xanım

*“Xalqıma gərəkdir balta kişilər.
Xalqa gərək deyil xalta kişilər”*

deyərək o qorxmaz insanı Bakıya, ikinci dəfə hakimiyyətə dəvət etmişdir.

*Xalq bilir ki, o xalq üçün doğulub,
O, doğulub yağı düşmən boğulub.
Mayasından “allah əkbər” yoğrulub.
Yan yörədən kim yel olub de ötar?!
Bu Heydərdir, bu Heydərdir, bu Heydər!*

Yar, mənim sənsizliyim”, “Axtarma məni” şeirlərinə professional musiqişünas, bəstəkar Səadət Təhmurazqızının bəstələdiyi mahnı populyarlaşmışdır. Mahnını mərhum xanəndə Səxavət Məmmədov, Təhmuraz Şirinov, Firuz Səxavət, Sahib İbrahimov və onlarla başqaları oxuyurlar.

Xarici radioda ingilis dilində Qəmər Quliyevanın “İntizar” şeirinə Arzu Sədanın bəstələdiyi və oxuduğu mahnı “Qəlbimi heç vaxt dinləmədi” adı ilə təqdim olunur.

Qəmər Quliyeva eyni zamanda gözəl poemalar müəllifidir. Bu poemalarda müasir dövrün problemləri öz yüksək bədii əksini tapmışdır. “Gəlirəm Qarabağım” poemasında şairi narahat edən Qarabağ dərdi öz əksini tapmışdır. “Bu Heydərdir” və “Birləşək” poemaları isə böyük öndərimiz Heydər Əliyevin vətənin dar günündə onun köməyinə yetib imdada çatmasından maraqlı lirik bir şəkildə söhbət açılır. Mən deyərdim bu poemalar da şairin yüksək vətəndaşlıq mövqeyini, dövlətçilik ənənələrini rəğbət və məhəbbətini özündə ifadə edir.

Qəmər Quliyeva geniş yaradıcılıq imkanlarına malik qələm sahibidir. O, ədəbiyyatda öteri iz salmamışdır. Onun klassik vəzndə yazdığı qəzəlləri də təsirli və düşündürücüdür.

Qəmər Quliyeva uzun illərdir ki, həm də jurnalistlik fəaliyyətilə məşğul olur. O, muxtəlif vaxtlarda qəzetlərdə xüsusi müxbir, şöbə müdiri, redaktor müavini və redaktor vəzifələrində çalışmışdır. Əməyi döş nişanları, fəxri fərmanlarla, iki medalla və Əməkdar jurnalist fəxri adı ilə qiymətləndirilmişdir.

Göygöl rayon Mədəniyyət və Turizm şöbəsi və rayon mərkəzi kitabxanası Göygöl rayon İcra Hakimiyyəti Başçısı cənab Arif Seyidovun şəxsi təşəbbüsü, Göygöl rayon İcra Hakimiyyəti Başçısının Təhsil, Səhiyyə və Mədəniyyət işləri

üzrə müavini Kəmalə xanım İbrahimovanın böyük səyi nəticəsində Qəmər Quliyevanın 2006-cı ildə işıq üzü görmüş “Bağışla məni” kitabının təqdimatını keçirmişdir. Yüksək səviyyədə təşkil olunmuş bu tədbirdə Qəmər xanımın yaradıcılığına və şəxsiyyətinə böyük hörmət bəsləyən bütün rayon ziyalıları iştirak etmişdir. Onlar Qəmər xanımın həyat və yaradıcılığından danışaraq, gələcək fəaliyyətində uğurlar arzuladılar.

Rayon Mədəniyyət evinin musiqi kollektivinin ifasında gözəl musiqi nömrələri və Qəmər xanımın şerləri dinlənildi.

Bu gün yenə də Qəmər Quliyevanın qələmi əlindədir. O, bu gün də yazıb – yaradır, yeni-yeni şerləri, publisistik yazıları ilə ürəklərdə özünə əbədi bir məhəbbət toxumu səpir və cücərdir.

ЫЫ **Faktlar və rəqəmlər**

1939 – Qəmər Məhərrəm qızı Quliyeva dekabr ayının 10-da Ermənistanın Vedi rayonunda Qaraxaç kəndində anadan olmuşdur.

1958 – ADU-nun filalogiya fakultəsinin jurnalistika şöbəsinə daxil olmuşdur.

1965 – Ali məktəbi bitirdikdən sonra Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio Komitəsinin satira və yumor redaksiyasında kiçik redaktor vəzifəsində işləmişdir.

1966 – Göygöl rayon qəzetində zəhmətkeş məktubları şöbəsinin müdiri vəzifəsində çalışmışdır.

1970 – Göygöl rayon qəzetində redaktor müavini vəzifəsində çalışmışdır.

*Bir bala quş olub ağaca qondum
Ondan mən özümə mərhəmət umdum.
Soyuq üz göstərdi qurudum, dondum.
Qovdu yarpaqlar da məni yerimdən
Budaq da bildi ki, kimsəsizəm mən*

*Nəfəsim tüstüdü varlığım soba
Yanıb bağrım mənim döndü kababa
Su da istəmədi bata səvaba
Əyildim içməyə qurudu birdən
Bulaq da bildi ki, kimsəsizəm mən.*

*Sənə qurban olum, ey ana yurdum!
Sinəmdə qeyrətdən bir qala qurdum.
Çıxdım zirvəsinə orada durdum.
Şöhrətim ellərə çatmadı nədən
Soraq da bildi ki, kimsəsizəm mən.*

Zərif duyğulu şerlər yazan, bir az kövrək, bir küskün Qəmər xanım sizi sevənlər var, çoxdur. Bəlkə də bu şer sizin qəlbinizin kövrək, incik anlarının duyğularıdır. Hər birimiz belə anlar yaşayırıq. Amma ilahi hər insana ürəyindən keçirdiklərini şerə çevirib insanlara poetik dildə çatdırmaq istedadını bəxş etmir. Bu da bir xoşbəxtlikdir ki, Tanrı siz qələm əhlinə bəxş edib.

Qəmər xanım xalqı üçün yaşayan bir insandır. O, işgüzar qəzetçi, olmaqla bərabər, ağıllı məsləhətçi kimi də xalqın imdadına yetişirdi. Genişürəkli xalq fədaisi eli günü üçün Allaha ricadan çəkinməmişdir.

*Açıq əllər yumrulub yumruğa döndü niyə?
Nə yaxşılıq etdimsə yaman göründü niyə?*

*Ay insafsız, məlhəm elə yarama
Gəl gözümün yaşın qurut, ağladır.*

İki şer eşitdik bir birinin ardınca. Hər ikisində böyük məhəbbətdən bəhs olunur. Biri doğma vətənimizə, onun hər qarış torpağına olan sevgi, digəri qızla oğlanın bir-birinə qarşı saf duyğularının bəhrəsi olan sevgi. Hər ikisinin mənası o qədər dərin, məzmunu genişdir, hər iki məhəbbət o qədər gözəl tərənnüm olunmuşdur ki, şeri oxuduqca xəyallara dalır, duyğulanır və insan sevmək, sevgi ilə əhatə olunmaq istəyir. Hər yaradıcı insanda bu qabiliyyət olmur. Bu Qəmər xanımın istedadıdır ki, onun şerlərini oxuduqca insan o mühitə düşür, o hissləri yaşayır.

Qəmər xanıma sevib, onun yaradıcılığını izləyənlərdən biri də bəstəkar- musiqişünas Səadət Təhmurazqızıdır. Qəmər Xanımın daxili dünyasının bəhrəsi olan şerləri nota köçürüb həzin musiqiyə çevirən bəstəkar onun iki şerinə musiqi bəstələmişdir.

*Səmada sayrışıb axan ulduzam
Baharda şölədən əriyən buzam.
Ümmanda adayam, təkəm yalqızam,
Tapa biləmməzsən, axtarma məni.*

*Qurtarmaz qəmindən mənim yaxam bil
Axar su deyiləm, bir də axam bil,
Gəzmə sən qoyduğun yerdə yoxam bil
Tapa biləmməzsən, axtarma məni.*

MUSİQİ: Axtarma məni

Musiqisi: Səadət Təhmurazqızı

Sözləri: Qəmər Quliyeva

Oxuyur: Sarvan İsmayılov

1993 – Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvüdür.

1996 – Göygöl rayon qəzetində redaktor vəzifəsində işləyir.

ЫЫЫ

Qəmər Quliyevanın ədəbi irsinin kitabxanalarda təbliği

Məlum olduğu kimi 2009-cu ilin dekabr ayında Azərbaycan ədəbiyyatında öz üslub, yazı tərzilə tanınmış şair Qul Qəmər (Qəmər Məhərrəm qızı Quliyevanın) anadan olmasının 70 illiyi tamam olur.

Bu əlamətdar ildönümü münasibəti ilə kitabxanalarda şairin ədəbi-bədii irsini təbliğ etmək üçün rəngarəng tədbirlər keçirilməlidir.

S.Vurğun adına M K S-nin mərkəzi kitabxanası, kitabxana –filialları və məktəb kitabxanaları şairənin yubleyi münasibəti ilə əyani və şifahi təbliğat formalarından:

kitab sərgisi, əsərlərinin müzakirəsi, təqdimatı, ədəbi-bədii gecə, oxucu konfransı, bibliografik icmallar, sual-cavab gecəsi və.s tədbirlər təşkil etməlidirlər. Bu kimi tədbirlərin əsas məqsədi şairənin keçirdiyi sərt acı taleyini, onun yaradıcılığını və ümumiyyətlə bədii irsini oxuculara çatdırmaqdan ibarətdir.

Kitabxanalarda keçirilən ən iri həcmli tədbirlərdən biri oxucu konfranslarıdır. Oxucu konfranslarının üstün cəhətlərindən biri odur ki, bu və ya başqa yazıçının yaradıcılığı və yaxud onların ayrı-ayrı əsərləri ilə oxucunu tanış etmək imkanı yaradır. Oxucu konfranslarında müzakirə olunacaq əsərlərin nə dərəcədə əhəmiyyətli və təsirli olması, bu günün tələbləri ilə necə səsənməsi əsas meyar kimi götürülür. Oxucu konfransını keçirmək üçün

kitabxanaçı (tədbirin keçirilməsinə məsul şəxs) kitabxana filialları ilə birlikdə proqram tərtib etməlidir. Həmin proqramda keçirilən tədbirin adı, giriş sözü və çıxış edəcək başqa şəxslərin adı qeyd olunmalıdır.

Охуъу конфрансларына щазырлыг дюврцндя китабханачы йубилияр щаггында олан ядыбийаты сечмяли вя щямчинин дюврц мятбуатда дяръ олуна материаллардан да истифадя етмялидир. Тядбирин кечирилмясиндя орта мяктябин ядыбийат мцяллимляринин, ихтисаслы мцяхяссислярин, клуб вя музей ищчиляринин, мяктябин йухары синиф щаэирдляринин имканлаындан максимум истифадя етмяк ваьибдир. Онуда гейд етмяк лазымдыр ки, беля тядбирин тяшкилиндя мяктяб щаэирдляринин иштиракына щяраит йаратмаг чох ваьибдир. Бцтцн бу тцр тядбирляр китабхана охуъуларынын вя китаб верилишинин чохалмасына сябяб ола биляр.

Bundan başqa kitabxanada kitab müzakirəsi keçirmək oxucular üçün daha əhəmiyyətli hesab olunur. Kitab müzakirəsinə ədəbiyyat və tarix müəllimləri dəvət oluna bilər.

Müzakirədə əsər dərindən təhlil olunur və onun tərbiyyəvi əhəmiyyəti oxuculara aşılır. Müzakirəni giriş sözü ilə kitabxanaçı özü açır və sonra sözü məruzəçiyə verir. Məruzədən sonra oxucuların əsər haqqında müzakirələri başlayır. Onlar əsər haqqında fikirlərini bildirir. Oxucuların çıxışları qutardıqdan sonra məruzəçi meydana çıxan suallara cavab verir və müzakirəni yekunlaşdırır.

Kitabxanalarda keçirilən kütləvi tədbirlərdən biri də bibliografik icmallardır. Belə icmallar əsasən şairənin

kitabları, ayrı-ayrı əsərləri haqqında oxuculara məlumat vermək üçün təşkil edilir.

-10-

bu hisslər Qəmərxanımın yaradıcılığına yeni məzmun gətirdi.

*İstəyirəm Vətən deyib üzüm sürtəm torpağına
Yuxu yatmaz varlıq olub, keşik çəkim hər çağına
Xəzan yeli əsib dəyməz budağına, yarpağına,
Onu tutub küll edərəm, çünki sinəm oddu, Vətən.
Vətən dedim, ağzım şirin nemət kimi daddı, Vətən!*

*Vətən varsa, mən də varam, Vətən yoxsa mən də yoxam.
İstəyirəm dağ döşündə qaynar çeşmə olub axam.
Sil adımı soyadımı, mənim üçün addı Vətən,
Mən o vədə deyib gülləm, görsəm əgər şaddı Vətən!*

*Qayaları ayağıma geymişəm ki, baş əzməyə
Kəlməm bəsdə dağ oynada, yumruğum da daş əzməyə.
Qeyrət olsa, nə var ki, ey, döyüşdə savaşı əzməyə.
Hanı oğlun? - düşmən gəlib Murov üstə çattı, Vətən,
Kim ki, səni qorumayır, oğlun deyil yaddı Vətən.*

MUSİQİ:

*Gözlərimdə pak eşqimin şöləsi,
Dərd vermişən bulud-bulud ağladır.
Həsrətimin göy inlədən naləsi
Ürəyimi sükut-sükut ağladır.*

*Qulaq bezdi acı sözdən-soraqdan,
Yarpaq eşqim nə tez düşdü budaqdan.
Bir nabat söz heç qopmadı dodaqdan,
“Unut” dedin. Məni “unut” ağladır.*

*Tor qurdum ki, sən düşəsən toruma,
Yaman qaçdın, heç gəlmədin karıma.*

-15-

Komitəsinin satira və yumor redaksiyasında kiçik redaktor, daha sonra Göygöl rayon yerli qəzetində müxtəlif vəzifələrdə çalışmışdır. Hazırda “Göygöl” rayon qəzetində baş redaktor vəzifəsində çalışmışdır.

Hörmətli tədbir iştirakçıları, bu Qəmər xanımın qısa həyat avtobioqrafiyasıdır. Sadə, təmiz, pak dağlar qədər güdrətli, uca. İndi isə onun al-əlvan sənət dünyasına səyahət edək. Bu dünyanın dolanbaclı yollarında bəzən sevinəcək, kədərlənəcək, xəyallara dalacaq, düşünəcək, həyatın hər üzü ilə qarşı-qarşıya duracaqsınız.

Qəmər xanım 40 ildən artıqdır ki, yaradıcılıq yollarında külüng vurur. Üzdən ötkəm görünsə də ürəyi büllur qədər incə və kövrəkdir. O, ilk şerini 8 yaşında ürəyini göynədən vətən dərдинin qəmli notları altında yazmışdır. Şerin yaranmasını o, belə xatırlayır:

1948-ci ilin baharı idi. Həyətimizdəki meyvə ağacları çiçəkləmişdir. Bizi yurd yuvamızdan köçürürdülər, yəni deportasiya olunurduq. Köçümüz yığılan zaman balaca ürəyim şiddətlə döyünürdü. Yaşım kiçik olsa da dərdimizin böyüklüyünü başa düşürdüm. Həsrətlə həyətimize, bağ-bağçamıza baxdım. Hündür ot tayasına çıxıb uca dağları seyr etdim, dərdimi onlara danışdım.

*Yemədik şaftalı, ərik
Dağlar niyə bizi qovdun?
Niyə yurddan köç edirik.
Dağlar niyə bizi qovdun?*

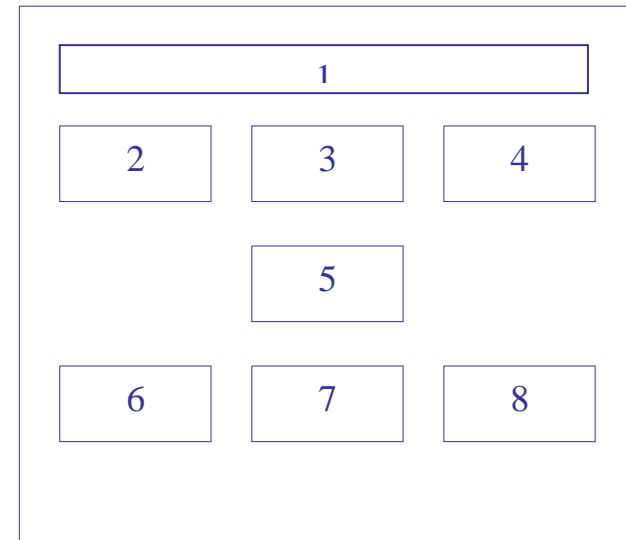
Gənclik illərində zərif duyğulu şerlər yazan, insanları hər zaman öz taleyi ilə barışmağa çağıran lirik şairəni ana vətən məhəbbəti, vətən təbiət gözəllikləri özünə cəlb etdi. Və

-14-

Kitab təbliğinin ən canlı təbliğat formalarından biri də kitab sərgiləridir. Sərgilərin təşkilində ümumi məqsəd bir olsada, mövzusa görə müxtəlif olmalıdır. Kitabxanaçılara tövsiyyə edirik ki, kitab sərgilərində birinci növbədə mövzuya müvafiq olaraq rəhbər ədəbiyyatı yerləşdirsinlər və yeri gəldikcə mətbuat materiallarından, sitatlardan da istifadə etsinlər. Sərginin tərtib metodikasına diqqətlə yanaşmaq tələb olunur. Sərgilərin tərtibatına soyuq yanaşmaq, kitabları necə gəldi düzmək olmaz. Sərgi zövqlə tərtib edilməli, məzmununa, bədii estetik dəyərinə xüsusi diqqət yetirilməli, ədəbiyyat xüsusi sistemlə düzülməlidir.

Yubiley keçirilən zaman şairin kitablarını özündə əks etdirən sərgi təşkil edə bilərsiniz. Sərgini müxtəlif başlıqlarla adlandırmaq olar. ”Qul Qəmər 70 il bizimlə”, ”Qəmər Quliyeva -70” və s.

Kitab sərgisinin sxemini veririk.

-11-

1. Başlıq “Qul Qəmər-70”
- 2,4,6,7,8 Qəmər Quliyevanın əsərləri
3. Q.Qəmərin şəkli.
- 5.sitat “Nəyimə gərək axı,söz qoşan Qəmər olum,
Allah, məni kişi et, döyüşdə əsgər olum.”
9. Qul Qəmərin rəhbərlik etdiyi “ Göygöl qəzeti və s. materiallar.

Kitabxanalarda şairin yaradıcılıq irsinin təbliğində ədəbi-bədii gecələrin keçirilməsi olduqca vacibdir.Format etibarını ilə ədəbi-bədii gecələr oxucu konfranslarına çox yaxın tədbirlərdəndir.Bu cür gecələrin keçirilməsinin də özünəməxsus xarakterik cəhətləri vardır.

Tədbirin keçirilməsinə 1-1,5 ay vaxt tələb olunur. Bu tədbiri müxtəlif adlar altında keçirmək olar.Məs. “Qul Qəmərin söz dünyası” “Qoyma ,bülbul ağlasın”və s.

Jurnalist-şairə Qəmər Quliyevanın andan olmasının 70 illik yubileyi münasibətilə **“Səmada sayrışan, axan ulduzam”** ədəbi-bədii gecənin Ssenarisini sizə təqdim edirik.

Salam hörmətli, qonaqlarımız. Xoş gördük sizi əziz tədbir iştirakçıları. Bu gün şairə xanım, jurnalist xanım, hər zaman düz danışib həqiqəti çəkinmədən üzə deməyi bacaran

həmyerlimiz, fəxrimiz Qəmər xanımın şer sənət dünyasının işığına yığışmışıq Gəlin Qəmər xanımın həyatını, xarakterini açıqlayan gözəl bir şeri ilə tədbirimizi açıq elan edək.

-12-

*Dupduru çeşməydim sel-su qarışib
Təmiz, saf suyumu bulandırdımı?
Ahuyam tutmaqçun qaçıb, çalışıb
Ovçu dağ başına dolandırdımı?
Titrəyən, üşüyən kövrək duyğuyam,
Qovdular ürəkdən yerim olmadı
Həsrətin, hicranın üstə vurğuyam,
Sanmayın öz dərdi sərim olmadı.
Həyatda saf, bütöv ürək olsam da,
Çəmənsiz çiçəktək çətin yaşadım,
Eşqimdə nə qədər kövrək olsam da,
Həyatda sınımadım mətin yaşadım.*

Əzizimiz Qəmər xanım, nə yaxşı ki, xalqımızın hər zaman gələcək nəsillərə örnək olacaq sizin kimi mərd, dəyanətli qadınları var.

Gözəl bir musiqi ilə Qəmər xanımı 70 illik yubileyi münasibəti ilə təbrik edək. Sonra bax beləcə bu gözəl insanın ömür səhifələrini vərəqləyək, yaradıcılıq dünyasına səyahətə çıxaq.

MUSİQİ:

Jurnalist-şair Qəmər Məhərrəm qızı Quliyeva 1939-cu il dekabr ayının 10-da Ermənistanın Vedi rayonunda Qaraxaç kəndində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini doğma kəndində almışdır. Ellikcə Ermənistandan köçürüldükdən sonra ailəlikcə Salyanda, sonra da Göygöl rayonunda

məskunlaşmışlar. Orta təhsilini Göygöl rayon 3 sayılı orta məktəbində başa vurduqdan sonra ADU-nin filalogiya fakultəsinin jurnalistika şöbəsinə daxil olmuş 1964-cü ildə oranı bitirmişdir. Azərbaycan Dövlət Televiziya və Radio